

BLOKFLØJTE

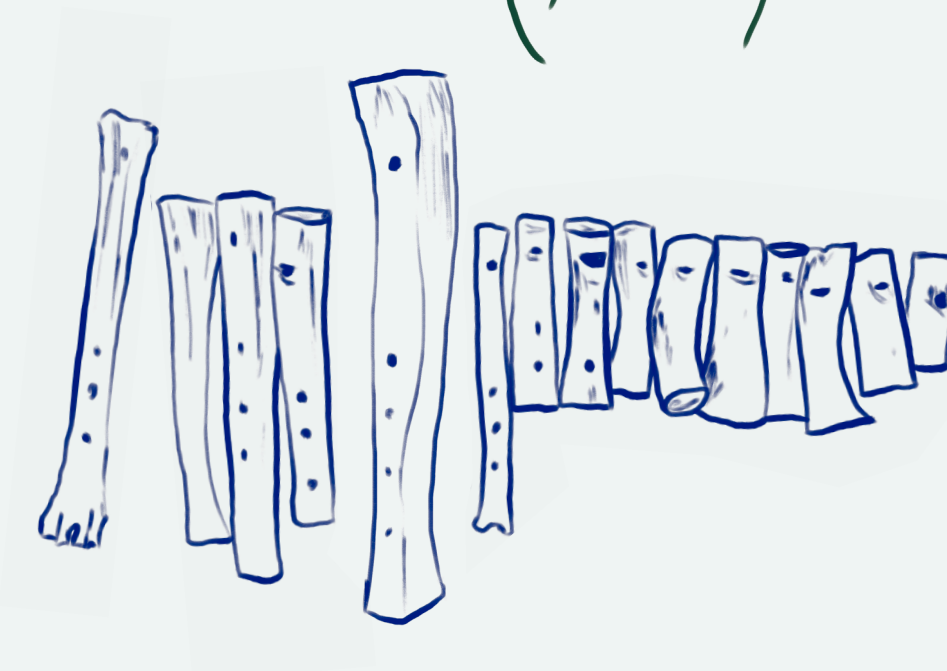
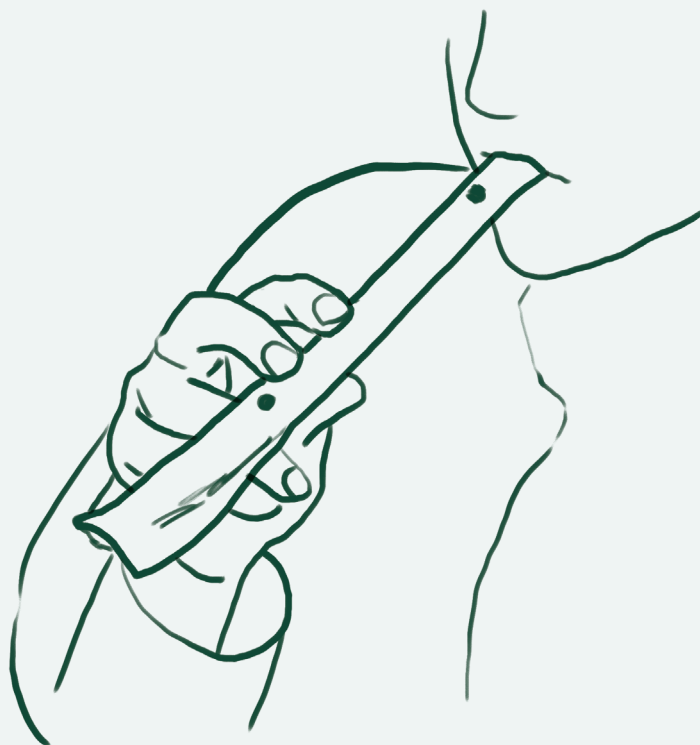
Præcis hvornår blokfløjten blev opfundet er usikkert. De ældste benfløjter er over 30.000 år gamle, men alt tyder på at både panfløjter og andre fløjter uden blok kom først.

Det tidligste fund af blokfløjte i Danmark, er fra jernalderen, fra vesthimmerland. Den er lavet af en rådyrknogle. Senere, i takt med at man fik flere husdyr, blev mange af fløjterne lavet af fåreknogler.

Vi ved ikke med sikkerhed hvad fløjterne blev brugt til dengang, men man mener at hyrder brugte dem, til at signalere til dyr og andre hyrder, og til tidsfordriv.

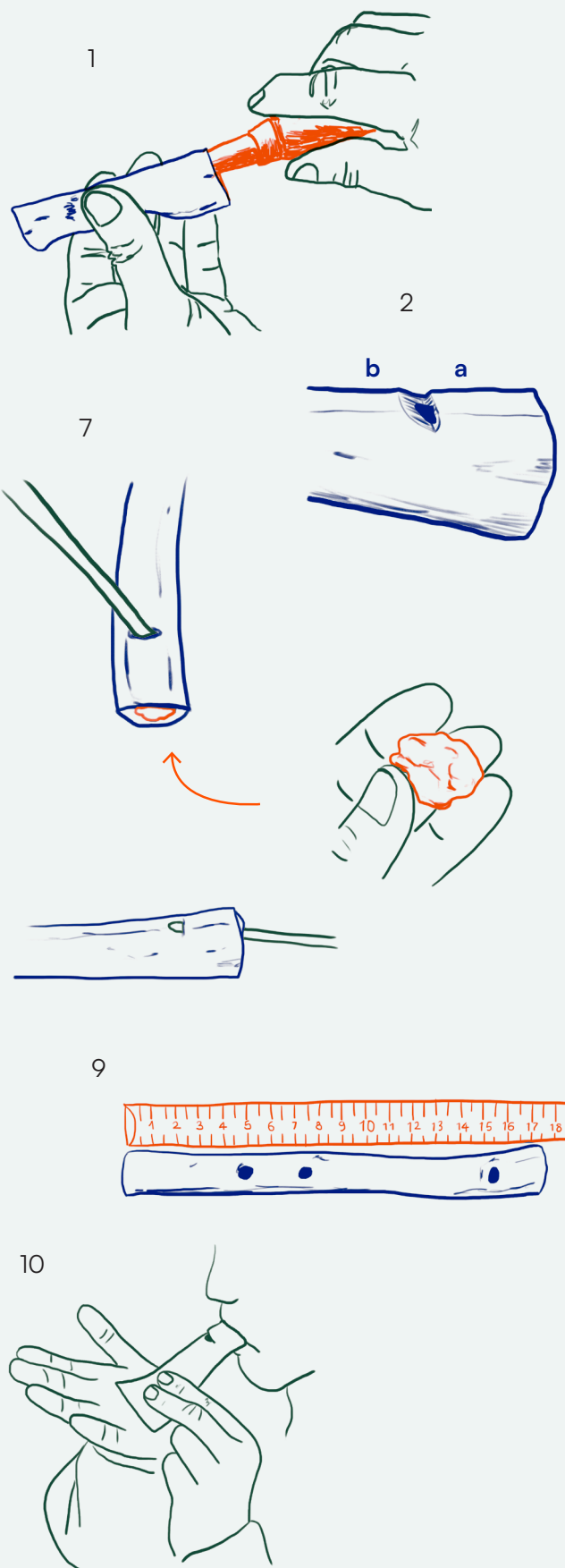
Blokfløjte af ben fra Vesterbølle i Himmerland, jernalder, ca. 2100 år gammel.

Byggevejledning

Tag en knogle... De korte knogler er rigtig gode til signalføjter. Lidt længere knogler er bedre til at lave huller, så man kan spille flere toner.

1. Rens knoglen helt ren på indersiden med kniv og fil eller sandpapir om en pind.
2. **Mundstykke:** Hvis du laver en kort signalføjte uden huller, skal du lave mundstykket i den smalle ende.
3. Hvis du laver en længere fløjte med huller, skal du lave mundstykket i den brede ende.
4. **Blæsehul:** Du skal finde ud af hvordan knoglen hviler bedst i hånden, så du kan bruge fingrene til dække hullerne.
5. På det, der skal være oversiden, skal du lave en streg med en blyant ca. 1 fingerbredde nede. Bor et hul med et 4mm bor.
6. Slib kanten **a** lodret ned, mens kanten væk fra blæse-enden **b** files skrå.
7. **Blok:** Nu skal blokken ind i fløjten og passes til: Stik en flad pind ned i blæsehullet. Tag en lille klump blød bivoks, ikke smeltet men håndblød. Fra blæse-enden trykkes bivoksen ind mod pinden. Den skal være helt glat ved pinden. Du skal også glatte voksen på enden af røret, hvor du skal blæse, så det er rart at puste i.
8. Så skal luftkanalen: det lille hul man puster ind i, laves. Det er det sværeste, så du skal være meget omhyggelig. Med en flad træpind laver du en tynd kanal fra enden til ind mod blæsehullet. Luftstrømmen skal ramme den skrå kant lidt ovenfra. Der skal nok justeres lidt frem og tilbage.
9. **Huller:** Når det lykkes at få en klar tone frem, er det blevet tid til at lave fingerhuller i røret, hvis du laver en fløjte med huller. Max 2 huller. Start med et hul ca. 1/3 fra bunden. Hullets størrelse har stor betydning for tonehøjden, jo større hul, jo lysere tone. Så start med et lille hul. Det kan du altid gøre større.
10. Hvis du laver en kort signalføjte, skal du holde hånden for endehullet (modsat blæse-enden), når du tester fløjten, og så langsomt åbne hånden. Den giver ikke altid lyd, når den er helt åben for enden (se illustration på forsiden).

Så er det tid til at spille.